

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D., a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: **Mgr. O. S.**
Exekutorský úřad
sídlem B., P-9

proti

žalovaný: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha

o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 8.12.2016, č. j. MSP-452/2016-OED-SEU/13

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku - výtky podle § 7a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“). Žalovaný žalobci vytkl pochybení spočívající v nepřiměřenosti při postižení majetku povinného, průtahu při zaslání oznámení o skončení exekuce a v nedůvodném lustrování majetku manželky povinného.

2. K prvnímu vytýkanému pochybení žalovaný ve výtce uvedl, že žalobce byl oprávněn při provádění exekuce přistoupit přímo k exekuci prodejem nemovitých věcí a současně postihnout nemovitý majetek povinného v míře o něco větší než nezbytné, avšak podmínkou tohoto postupu měl být alespoň pokus o prověření prioritních způsobů provedení exekuce. Tato možnost však dle spisového materiálu prověřena nebyla, kdy zejména nebyla prověřena možnost přikázat pohledávky z účtu. Exekuční příkazy totiž byly vydány již dne 7.6.2016, tedy v době, kdy žalobce dosud neměl k dispozici výsledky součinností na peněžní ústavy. Podle žalovaného si žalobce nepočínal přiměřeně, neboť vzhledem k výši vymáhané částky bylo možno předpokládat, že využití prioritních způsobů provedení exekuce bude v daném případě postačovat.
3. K druhému vytýkanému pochybení žalovaný uvedl, že dle vyjádření žalobce nebylo omylem zasláno oznámení o skončení exekuce peněžnímu ústavu Raiffeisenbank, a.s., přičemž toto pochybení žalobce po doručení stížnosti obratem napravil. Žalovaný nicméně konstatoval, že odeslání oznámení o skončení exekuce po více než dvou měsících po ukončení exekučního řízení je v rozporu s ust. § 46 odst. 8 exekučního řádu a rovněž s čl. 5 Pravidel profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů (usnesení Sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28.2.2006).
4. Ke třetímu vytýkanému pochybení žalovaný uvedl, že předložený spis obsahoval mimo jiné i výsledky lustrací majetku povinného a rovněž jeho manželky. S odkazem na ust. § 42 exekučního řádu žalovaný uvedl, že exekučním příkazem lze postihnout pouze pohledávku z účtu manželky povinného a majetek, který spadá do společného jmění. Žalovaný tak měl za to, že provedení lustrací zdravotních pojišťoven, České správy sociálního zabezpečení, Úřadu práce apod. ve vztahu k manželce povinného bylo nedůvodné, neboť tyto informace nelze použít pro vydání exekučního příkazu. Takový postup dle žalovaného nekoresponduje s ust. § 46 odst. 1 exekučního řádu.

II. Obsah žaloby

5. Žalobce v žalobě nejprve zrekapituloval obsah výtky, vyjádřil se k přípustnosti žaloby a uvedl skutkové okolnosti udělení výtky a její obsah. Dále uvedl, že povinný ani jeho manželka jej v průběhu exekuce ani po jejím skončení nekontaktovali. Žalobce postupoval rychle a účelně, přičemž pokud by měl povinný pocit, že hodnota postiženého majetku převyšovala vymáhanou povinnost, mohl tuto skutečnost žalobci prokázat a využitím prostředků daných mu procesním předpisem dosáhnout snížení rozsahu exekucí postiženého majetku. Předmětná exekuce trvala řádově 10 dnů, takže vydání exekučních příkazů povinného nemohlo nijak zásadně omezit. Bratr povinného následně podal u žalovaného jako orgánu dohledu nad soudními exekutory na žalobce stížnost, v níž jako důvod uvedl, že jednání žalobce v předmětné exekuci ho mělo omezit při výkonu na vlastnických právech k nemovitosti zapsané na listu vlastnictví pro obec Teplice a při dispozici s peněžními prostředky na účtu vedeném u Raiffeisenbank, a.s. Tvrzení stěžovatele (bratra povinného), že bylo omezeno jeho vlastnické právo, nevyplyvá z obsahu spisu, dotčeno bylo výhradně vlastnické právo povinného. K tvrzení stěžovatele, že nemohl disponovat prostředky na účtu, který nepatří povinnému, se žalobce nemohl kvalifikovaně vyjádřit, neboť o vztahu povinného a stěžovatele vůči tomuto účtu nejsou ve spise obsaženy žádné informace. Zřejmé však dle žalobce je, že na účtu probíhají pohyby v řádech stovek tisíc měsíčně, zatímco blokace na základě exekučního příkazu mohla

dosahovat maximálně 13 403,08 Kč. S částkou přesahující tuto hranici měl povinný možnost nakládat bez omezení. Způsobovala-li povinnému opomenutá blokáce obtíže, mohl věc vyřešit obratem telefonátem nebo emailem. Přesto se bratr povinného, tedy osoba, která s exekucí neměla nic společného, obrátil raději na orgán vykonávající nad činností žalobce dozor.

6. K výtce za postih majetku v nepřiměřeném rozsahu žalobce uvedl, že exekutor v počátku vedení exekuce nemá zdaleka celkový obraz o stavu majetku povinného ani o hodnotě nemovitého majetku zapsaného v katastru nemovitostí. Také není pochyb, že soudní exekutor je s ohledem na konkrétní okolnosti řízení (např. existence dalšího exekučního řízení proti témuž povinnému nebo nepostačují-li primární způsoby provedení exekuce) oprávněn při provádění exekuce přistoupit přímo k exekuci prodejem nemovitých věcí a současně postihnout nemovitý majetek povinného ve větší než nezbytné míře, tím spíše když hodnota nemovitých věcí není soudnímu exekutorovi dopředu známa.
7. Podle žalobce nelze souhlasit s udělenou výtkou, jelikož z předloženého exekučního spisu vyplývá, že o existenci zápisu vlastnických práv v katastru nemovitostí se dozvěděl dne 7.6.2016, kdy neměl informaci o stavu účtů povinného. Kromě toho vydání exekučního příkazu není provedením exekuce. Pokud byla možnost vést exekuci zřízením exekutorského zástavního práva bez návrhu oprávněného, bylo možné na nemovitých věcech povinného pořadí pohledávky zajistit právě tímto institutem. Vzhledem k tomu, že po novelizaci exekučního řádu již exekuční zajišťovací příkaz zřídit bez návrhu oprávněného nelze, resp. je to prováděno v samostatném řízení, nebyla dle žalobce jiná možnost jak zajistit pohledávku oprávněného na nemovitostech, než vydáním exekučního příkazu na jejich prodej.
8. Vydání exekuční příkazu je však toliko institutem zajišťovacím, kterým se samotná exekuce prodejem nemovitých věcí neprovádí. K provedení exekuce dochází až poté, kdy nastanou účinky doložky provedení exekuce a jsou konány další úkony směřující k prodeji nemovitostí, tj. ustanovení znalce k ocenění atd. Žalobce však v průběhu zmíněného exekučního řízení nijak dále nepokračoval v úkonech, které by měly vést k případnému prodeji nemovitostí, a tudíž využil exekučních příkazů pouze k zajištění nemovitostí proti případnému zcizení.
9. Podle žalobce nelze od soudního exekutora očekávat, aby do přijetí všech lustrací z bankovních ústavů nezajišťoval majetek povinného proti případnému zcizení. Poslední odpověď na dotaz bankovnímu ústavu, zda evidují pohledávky povinného vůči sobě, přišla až dne 3.8.2016, tedy dva měsíce od odeslání dotazu. Pokud by soudní exekutor vyčkával až do úplného ukončení lustrací peněžních ústavů, vystavoval by oprávněného nepřiměřenému riziku, že povinný se svým majetkem bude nakládat tak, že znemožní vymožení vymáhané částky v plném rozsahu.
10. K vytýkaným průtahům žalobce uvedl, že ani pochybení, kdy odeslal až po více než dvou měsících oznámení o skončení exekuce peněžnímu ústavu, nemohlo být způsobilé k udělení výtky dohledovým orgánem. Vyrozumění o skončení exekuce (o zániku pověření soudního exekutora k vedení exekuce) bylo vydáno ihned poté, co byla vymáhaná povinnost uspokojena. Tentýž den bylo toto vyrozumění odesláno jak všem dotčeným subjektům, tak zejména účastníkům řízení, tedy i povinnému. Žalobce připustil, že

omylem nebyl tento dokument odeslán do peněžního ústavu, ale toto pochybení nemohlo být považováno za průtah v řízení. Průtahem v řízení by bylo, pokud by vyrozumění nebylo vůbec vydáno. Zároveň tímto vyrozuměním disponoval sám povinný a měl možnost i svou aktivitou banku o skončení exekuce vyrozumět, tudíž nelze tvrdit, že by toto opomenutí mohlo mít negativní vliv na majetek povinného. Všem ostatním účastníkům bylo vyrozumění odesláno bezprostředně, a tudíž se nejednalo o úmyslné pochybení, ale jen o prosté pochybení, které bylo možné vyřešit upozorněním účastníka. Podle žalobce se nejedná o takové pochybení, které by vyžadovalo uložení výtky.

11. Ohledně vytýkané lustrace manželky povinného pak žalobce uvedl, že podle § 42 exekučního řádu lze v průběhu exekuce postihovat i majetek, který patří do společného jmění manželů povinného a jeho manžela, tzn. kromě nemovitých věcí také věci movité, ale také účet manžela povinného. Zjišťování zdrojů příjmů manžela povinného může v kontextu celého řízení znamenat významný indikátor stavu majetku náležejícího do společného jmění manželů, nevyjímaje skutečnost, že lze postihovat účty manželů.
12. Pokud pak žalovaný vytýkal, že spis obsahoval i výsledek lustrace zdravotní pojišťovny týkající se manželky povinného, ačkoli nelze postihovat mzdu ani jiný příjem manželky, pak je z obsahu spisu zřejmé, že žádný příjem manželky povinného postižen nebyl, a k porušení právních předpisů upravujících exekuční řízení tak nedošlo.
13. Žalobce dále namítl, že na značnou část tvrzených nedostatků vůbec nelze aplikovat právní úpravu pro udělování výtek podle ust. § 7a exekučního řádu. Vydání exekučního příkazu je rozhodnutím soudního exekutora, který je v exekučním řízení v postavení soudu. Obranou účastníků řízení jsou toliko prostředky uvedené v exekučním řádu – návrh na (částečné) zastavení exekuce, návrh na zrušení inhibitoria, atd. Výtka udělená žalobci napadeným rozhodnutím se tedy týká rozhodovací činnosti žalobce jako soudního exekutora v postavení orgánu moci soudní, která může být předmětem přezkumu exekučního nebo odvolacího soudu. Žalobce má za to, že pokud některý z účastníků řízení měl v úmyslu proti některému rozhodnutí brojit, mohl tak učinit prostřednictvím standardních prostředků předpokládaných exekučním řádem, příp. občanským soudním řádem. Žádný z účastníků řízení tak sám neučinil.
14. Podle žalobce je žalovaný orgánem moci výkonné a je nepřipustné, aby výkonná moc zasahovala do rozhodovací činnosti moci soudní, a to ani udělováním výtek, a suplovala tak nečinnost účastníků řízení. Takové počínání je nepřipustným zásahem do výkonu soudní moci, kterou na základě zákonného pověření v tomto případě vykonával žalobce v postavení soudu.
15. Žalobce též namítl, že žalovaný napadeným rozhodnutím nepřipustně rozšiřuje okruh jednání exekutorů, za které je možné uložit výtku. Není přípustné udělení sankce v podobě výtky, když nejde o jednání exekutora, které by představovalo (drobné) nedostatky v činnosti exekutora. Žalovaný předmětnou výtku žalobci udělil v rámci výkonu státního dohledu nad exekuční činností podle ust. § 7a exekučního řádu. V takových případech se však může jednat pouze o výkon státní správy nad takovou činností exekutorů, která nemá povahu výkonu soudní moci, jelikož ta spočívá především v rozhodování o právech a povinnostech osob a musí zůstat nezávislá na moci výkonné. Z hlediska garance práva na spravedlivý proces je nepřipustné, aby osoby, které v postavení činitelů moci soudní

rozhodují o právech a povinnostech, byly sankcionovány v případě vadného rozhodnutí, které je důsledkem nesprávného posouzení a nikoli důsledkem jejich deliktního jednání. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2015, č. j. 4 As 173/2015 – 31, kde Nejvyšší správní soud upozornil na riziko zásahu do výkonu moci soudní v souvislosti s udělováním výtek a uvedl, že „[n]elze opomenout ani ten podstatný aspekt věci, že prostřednictvím výtky zasahuje orgán moci výkonné proti osobám podílejícím se na výkonu moci soudní, což představuje určité riziko zásahů do principu dělby moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy České republiky) a do nezávislosti soudů (čl. 81 Ústavy). V takových případech je třeba důsledně trvat na zákonných limitech a garancích omezujících ingerenci moci výkonné do sféry soudní moci (srov. přiměřeně nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 7/02, č. 349/2002 Sb.), včetně soudní kontroly takových zásahů.“

16. Závěrem žalobce uvedl, že udělení výtky považuje za zcela svévolné a neodůvodnitelné, když údajné prohřešky, za které mu byla výtka udělena, nejsou ani prohřešky, ani se nejedná o jednání, za která by bylo možné výtku udělit.

III. Vyjádření žalovaného

17. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že se zcela ztotožňuje s tvrzením žalobce, že soudní exekutor je povinen postupovat v exekučním řízení rychle a účelně. Je nutné ovšem současně dbát také ochrany práv účastníků řízení ve smyslu § 46 odst. 1 exekučního řádu. O způsobu provedení exekuce rozhoduje exekutor, nicméně v § 58 odst. 2 exekučního řádu je stanoveno pořadí jednotlivých způsobů exekuce, přičemž postižení nemovitých věcí by mělo být jednou z posledních možností soudního exekutora. Toto potvrzuje rovněž komentářová literatura (žalovaný následně citoval z komentáře k exekučnímu řádu nakladatelství C. H. Beck z roku 2017).
18. Žalovaný dále uvedl, že žalobce na počátku řízení provedl lustraci povinného v Centrální evidenci exekucí, přičemž bylo zjištěno, že vůči povinnému není vedena žádná pravomocná exekuce. Rovněž z výpisů z katastru nemovitostí bylo zřejmé, že nemovité věci povinného a jeho manželky nejsou postiženy žádnou exekucí. Podle žalovaného tak nebyl dán důvod k okamžité blokaci nemovitých věcí, když bylo vysoce pravděpodobné, že k uspokojení pohledávky budou postačovat primární způsoby exekuce. Žalobce rovněž argumentoval krátkým trváním exekuce v rozsahu 10 dnů, během nichž nemohlo povinného vydání exekučních příkazů zásadně omezit. Blokaci nemovitých věcí však žalovaný považoval za razantní zásah do práv povinného a jeho manželky za situace, kdy vůči nim nebyla vedena žádná pravomocná exekuce, a jednalo se o bagatelní pohledávku. Žalobce nevyčkal výsledků součinností peněžních ústavů ani po nezbytnou dobu, ale okamžitě zablokoval nemovité věci, přičemž nemohl předpokládat, jak dlouho bude exekuce trvat; není tudíž možné následně obhajovat takový nepřiměřený postup délkou exekučního řízení.
19. Podle žalovaného za situace, kdy soudní exekutor nezašle vyrozumění o skončení exekuce peněžnímu ústavu, je stále blokován účet povinného do výše vymáhané pohledávky uvedené v exekučním příkazu. Proto je tvrzení žalobce o neexistenci negativního vlivu na majetek povinného liché. Povinný skutečně mohl bance předat jemu doručené vyrozumění, nicméně v této věci byl hodnocen postup soudního exekutora, nikoli povinného, kdy po úhradě vymáhané pohledávky obdržely vyrozumění o skončení

exekuce všechny ostatní subjekty (v časovém rozmezí od 17. 6. 2016 do 21. 6. 2016) kromě Raiffeisenbank, a.s., aniž by k tomu byl dán jakýkoli racionální důvod. Tomuto peněžnímu ústavu bylo vyrozumění doručeno až dne 22.8.2016, kdy tak byly po více než dvou měsících od vymožení pohledávky stále blokovány finanční prostředky na účtu povinného.

20. K argumentu žalobce, že průtahem by bylo, pokud by vyrozumění nebylo vůbec vydáno, žalovaný oponoval tak, že slovem „průtah“ se běžně označuje jakékoli prodlení či zdržení. V tomto případě došlo sice k vydání vyrozumění o skončení exekuce, nikoliv už k jeho odeslání všem orgánům a osobám, které ve svých evidencích vedou poznámku o probíhající exekuci, anebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost tak, jak to ukládá § 46 odst. 8 exekučního řádu, což lze bezpochyby označit jako prodlení v deblokaci majetku.
21. Současná právní úprava nepřipouští postižení mzdy či jiného příjmu manželky povinného, proto je žalovaný s odkazem na ust. § 42 exekučního řádu toho názoru, že není možné provádět lustrace takového majetku manželky povinného, který není exekvovatelný. Informace o společném jmění manželů jsou zjistitelné z jiných evidencí, a tudíž nebylo potřeba provádět lustrace zdravotních pojišťoven, České správy sociálního zabezpečení a úřadu práce. Tyto úkony byly zcela nadbytečné a nepoužitelné pro vydání exekučního příkazu a v rozporu s § 46 odst. 1 exekučního řádu. K argumentaci žalobce, že zjišťování zdrojů příjmů manžela povinného může v kontextu celého řízení znamenat významný indikátor stavu majetku náležejícího do společného jmění manželů, žalovaný uvedl, že pouhá informace o zaměstnavateli manželky povinného může jen obtížně pomoci soudnímu exekutorovi udělat si obrázek o stavu společného jmění. Rovněž skutečnost, že manželka povinného pobírá důchod nebo nemocenskou, nemůže relevantně indikovat stav společného jmění, a to ani za situace, kdy exekutor zná výši tohoto jiného příjmu z konkrétní lustrace. Manžel povinného totiž může pobírat diametrálně odlišné příjmy a stav majetku, jež náleží do společného jmění, tak nemusí korespondovat s výší příjmů manžela či povinného.
22. Závěrem žalovaný uvedl, že po zvážení všech rozhodujících kritérií spoluurčujících povahu a závažnost zjištěných nedostatků byla tato drobná pochybení exekutorovi vytknuta ve svém souhrnu, kdy lze připustit, že výše uvedené nedostatky nedosáhly ve své jednotlivosti takové intenzity, aby za každý bylo možné uložit výtku. Ovšem vzhledem ke skutečnosti, že tato tři pochybení se stala v rámci jednoho exekučního řízení, nezbylo žalovanému nic jiného než za všechny tyto drobné nedostatky ve svém součtu uložit soudnímu exekutorovi výtku, již bylo upozorněno na nesprávnost postupu soudního exekutora.

IV. Replika žalobce

23. V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že vydání exekučního příkazu postihujícího nemovité věci povinného je nejméně invazivním způsobem zajištění majetku, neboť povinného přímo nijak neomezuje. Naproti tomu postih účtu povinného nebo jeho mzdy může mít za následek bezprostřední vliv na život povinného a jeho schopnost případně vymáhanou povinnost splnit. Zajištění nemovitého majetku povinného tak bylo vhodným způsobem zajištění uspokojení vymáhané pohledávky. Zjištění, že proti povinnému není vedena jiná exekuce, ještě samo o sobě nemůže vést k domněnce, že

povinný disponuje i jiným majetkem, ze kterého lze vymáhanou pohledávku uspokojit. Nadto žalovaným citované ustanovení § 58 exekučního řádu hovoří o „provedení exekuce“. Provedením exekuce není vydání exekučního příkazu, stejně jako není provedením výkonu rozhodnutí vydání usnesení o jeho nařízení, když vydání obou rozhodnutí má stejné účinky (viz § 47 odst. 2 exekučního řádu).

24. Dále žalobce uvedl, že se nejednalo o průtah v řízení, ale o nezaviněné prodlení v deblokaci, jak sám uvádí žalovaný ve svém vyjádření.
25. Podle žalobce jakákoli informace o manželce povinného může mít vliv na posouzení možnosti provést mobiliární exekuci. Bylo by absurdní se domnívat, že samotnými lustracemi lze získat kompletní obraz o majetkové situaci povinného a jeho manžela, či snad obsah společného jmění manželů. Nicméně získané informace mohou vést alespoň k základní představě, zda jsou oba manželé ekonomicky aktivní, a tedy zda lze předpokládat, že ve společném jmění manželů nějaký majetek mají. Tvzení žalovaného, že informace o společném jmění manželů jsou zjistitelné z jiných evidencí, je naprosto nemístné, obzvlášť pokud žalovaný neuvedl, z jakých evidencí lze obsah společného jmění manželů zjistit. Žalobci takové evidence známy nejsou.
26. Žalobce poukázal také na skutečnost, že jedná-li se o pochybení, která nelze vytknout jednotlivě, nelze je nepochybně vytknout ani v jejich souhrnu. Paralelně by pak mělo platit, že jednání, která nejsou samostatně přestupky, jsou v jejich součtu přestupkem. Tato logika žalovaného není správná. Nadto je nutno upozornit, že žalovaný evidentně přistupuje k ukládání výtek, jak se mu právě hodí, bez ohledu na závažnost zjištěných nedostatků, když v tomto případě dospěl k závěru, že součtem drobností již lze uložit výtku, zatímco jiný případ, kdy u soudního exekutora vydražila nemovitosti společnost tímto exekutorem vlastněná, nadto za účasti manžela toho samého exekutora, nepovažuje za tak vážné provinění, za které by bylo nutno postupovat přísnějším kárným řízením; za takové provinění dle ministerstva též postačuje uložení výtky.

V. Posouzení věci soudem

27. Soud nejprve uvádí, že žaloba je přípustná, neboť jak vyplývá z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 10.7.2018, č.j. 9 As 79/2016-41, výtku podle § 7a exekučního řádu je rozhodnutím ve smyslu § 65 s.ř.s. a soudní ochrana proti této výtce se poskytuje formou žaloby proti tomuto rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s.
28. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i jemu předcházející postup žalovaného v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.] a přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
29. Podle § 7a odst. 1 exekučního řádu *drobné nedostatky v exekuční a další činnosti exekutora, drobné nedostatky v činnosti exekutorského kandidáta (dále jen „kandidát“) nebo exekutorského koncipienta (dále jen „koncipient“) nebo drobné poklesky v chování ministerstvo, Komora nebo předseda okresního soudu exekutorovi, kandidátovi nebo koncipientovi písemně vytkne.*
30. Podle § 7a odst. 2 exekučního řádu *neprokáže-li se, že exekutor provedl veškerá opatření, která lze po něm spravedlivě požadovat při řízení exekutorského úřadu podle § 13 odst. 1, vytkne ministerstvo, Komora nebo předseda okresního soudu exekutorovi i drobné nedostatky v*

činnosti nebo drobné poklesky v chování kandidáta nebo koncipienta, kteří jsou jeho zaměstnanci.

31. Podle § 46 odst. 1 exekučního řádu *exekutor postupuje v exekuci rychle a účelně; při tom dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem.*
32. Podle § 58 odst. 1 věty druhé exekučního řádu *zajistit majetek k provedení exekuce lze nejvýše v rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství včetně příslušenství, které se pravděpodobně stane splatným po dobu trvání exekuce, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce.*
33. Podle § 58 odst. 2 exekučního řádu *nepostačuje-li jeden ze způsobů provedení exekuce k uspokojení oprávněného, lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby, popřípadě i všemi zákonem stanovenými způsoby. K provedení exekuce více nebo všemi zákonem stanovenými způsoby lze přistoupit současně nebo postupně. Nebrání-li to účelu exekuce, provede se exekuce ukládající zaplacení peněžité částky postupně: a) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu, b) příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením řidičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a), c) prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postižením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b), a d) prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).*
34. K charakteru výtky se v rozhodnutí ze dne ze dne 10.7.2018, č.j. 9 As 79/2016-41, vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu tak, že jejím účelem „je možnost flexibilně postihnout takové nedostatky a poklesky, jež svojí menší závažností neodůvodňují zahájení kárného řízení“ (bod 55). Uvedl (bod 57), že „(v)ýtka není tak závažným opatřením jako snížení platu či odvolání z funkce – nepostihuje majetek či svobodu, ale toliko čest, čímž se podobá důtce. Uložená výtka je do jisté míry formalizovanou informací o tom, že došlo ze strany státního zástupce (resp. soudce, notáře nebo soudního exekutora) k určitému pochybení“. Rozšířený senát tak potvrdil argumentaci uvedenou v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27.11.2015, č. j. 4 As 173/2015-31, že „zároveň se jedná i o manažerský nástroj předsedy soudu, vedoucího státního zástupce či dohledových orgánů, který umožňuje zejména udržovat disciplínu a pracovní morálku v rámci justice, řešit drobná pochybení nebo napravovat nesprávné metodické postupy. Posouzení závažnosti provinění pro udělení výtky je zcela na příslušném orgánu dohledu.“
35. V projednávané věci byla žalobci uložena výtka za tři dílčí pochybení, jež spočívala jednak v nepřiměřenosti při postižení majetku povinného, jednak v průtahu při zaslání oznámení o skončení exekuce a jednak v nedůvodném lustrování majetku manželky povinného. Městský soud v Praze zdůrazňuje, že výtku, kterou žalovaný udělil žalobci, je nutné posuzovat v procesních souvislostech exekučního řízení, které bylo vedeno pod sp. zn. 184 EX 3326/16.

36. Soud předně konstatuje, že není rozhodné, zda podnět k výkonu dohledu dle ust. § 7 odst. 1 exekučního řádu podala povinná osoba, jeho manželka, popřípadě třetí osoba tak, jak se to stalo v tomto případě. Zákon pouze stanoví, že *státní dohled nad exekuční činností, nad činností exekutora podle § 74 odst. 1 písm. c) a § 76a a nad nakládáním se zvláštním účtem podle § 46 odst. 5 nebo nad nakládáním s prostředky na zvláštním účtu, vykonává Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“). Ministerstvo provádí státní dohled i na základě písemných podnětů právnických nebo fyzických osob.* (§ 7 odst. 1 exekučního řádu). Státní dohled je tedy postaven na principu oficiality, tedy je vykonáván z moci úřední, bez nutnosti vůle účastníka řízení. Ve chvíli, kdy byl žalovanému doručen podnět, že se žalobce mohl dopustit pochybení, bylo postupováno správně tak, že tento podnět by prověřen, byly vyžádány listinné důkazy a vyjádření žalobce, a následně dne 8.12.2016 byla na základě takto zjištěných skutečností žalobci udělena výtka.
37. Při posouzení argumentace žalobce k prvnímu vytykánému pochybení, tj. poškození majetku v nepřiměřeném rozsahu, soud vyšel z § 47 odst. 1 exekučního řádu, podle něhož *exekučním příkazem se rozumí příkaz k provedení exekuce některým ze způsobů uvedených v tomto zákoně, kdy exekutor je povinen v exekučním příkazu zvolit takový způsob exekuce, který není zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepochopitelnosti výše dluhů povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění dluhů povinného dosaženo.* Exekuční příkaz jakožto rozhodnutí vydávané exekutorem má pak společně s uplynutím lhůty podle § 46 odst. 6 exekučního řádu shodné procesní účinky jako usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. (KASÍKOVÁ Martina, a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017)
38. Volba způsobu provedení exekuce závisí na druhu vymáhané povinnosti a exekutor je při volbě způsobu vázán možnostmi danými exekučním řádem (§ 58 odst. 1 exekučního řádu). *„V případě exekuce ukládající zaplacení peněžité částky volí exekutor některý ze způsobů uvedených v § 59 odst. 1 v závislosti na výši vymáhané pohledávky, přiměřenosti zvoleného způsobu, zjištěném majetku povinného, rychlosti realizace tohoto majetku, přístupu povinného ke splnění povinnosti aj., a to v pořadí způsobů stanoveném v § 58 odst. 2.“* (...) přičemž *„[p]růběh provádění exekuce určuje exekutor podle informací, které o povinném a jeho majetku zjistí. Proto ve většině případů, kdy se jedná o vymáhání peněžitých pohledávek, zahajuje svou činnost tím, že shromažďuje informace o majetku a místě pobytu (sídle) povinného, které exekutor získává od oprávněného (§ 50 odst. 1), třetích osob (§ 33) či povinného (§ 50 odst. 2). Podle výsledku zjištění pak vybere způsoby, kterými bude exekuce provedena, a vydá příslušné exekuční příkazy (§ 47 odst. 1).“* Citované ustanovení zároveň ukládá povinnost exekutorovi stanovit přiměřený rozsah provádění exekuce. Zákonná úprava *„jednoznačně stanoví povinnost exekutora dbát od počátku, kdy exekučními příkazy omezuje povinného v nakládání s jeho majetkem, o to, aby exekuce nebyla vedena v širším rozsahu, než bude postačovat k úhradě vymáhané pohledávky a jejího příslušenství a předpokládaných nákladů oprávněného a nákladů exekuce. To se uplatní především u vymáhání peněžitých pohledávek“* (cit. KASÍKOVÁ, M., a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017).
39. Jak je obdobně uvedeno v nálezů Ústavního soudu ze dne 4.6.2014, sp. zn. IV. ÚS 4489/12, *„[v] poslední větě ustanovení § 47 odst. 1 exekučního řádu je obsažen korektiv směřující k zajištění proporcionality mezi zájmem oprávněného na vymození plnění a zájmem povinného na nerušeném užívání svého majetku. Smyslem tohoto ustanovení je chránit povinného před postupem, jímž by bylo excesivně zasahováno do jeho práv; typicky půjde o situace, kdy by mělo*

kvůli bagatelní částce zbytečně docházet k prodeji či blokaci majetku nepoměrně větší hodnoty. Je-li zapovězen prodej věci nepoměrně vyšší hodnoty než jakou má vymáhaný závazek, ačkoliv by při něm povinný obdržel zbylou část hodnoty věci, musí se ochrana poskytovaná předmětným ustanovením o to více vztahovat i na případ, kdy věc či právo povinného ztratí v důsledku exekuce významným způsobem na hodnotě.“

40. Lze shrnout, že „[v]olba způsobu exekuce k vynucení peněžitého plnění je exekučním řádem zásadně svěřena exekutorovi. Soud pověří exekutora, aniž by stanovil, jakým způsobem má být exekuce provedena. Exekutor může vůči povinnému užít jednoho, více či všech způsobů provedení exekuce, které exekuční řád zná, a to současně nebo postupně, přičemž rozhodnutí, které způsoby provedení exekuce a v jaké časové souslednosti užije, je pouze na něm samotném. Toto rozhodnutí nemůže exekutor učinit svévolně. Základním kritériem pro volbu a časování způsobů exekuce je v konkrétním případě to, aby bylo dosaženo uspokojení pohledávky oprávněného zcela či v co největší dosažitelné míře. Rozhodující je účel exekuce, jímž je dosažení uspokojení oprávněného, a také faktické okolnosti konkrétní exekuce, zejména to, kdy exekutor vypátrá majetek povinného a jak složitý po věcné i právní stránce je průběh postižení majetkových hodnot povinného (viz unesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 20 Cdo 352/2011)“ (cit. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soud ze dne 23.3.2016, č. j. 15 Kse 9/2015-54). Exekuce by tedy měla být exekutorem provedena v přiměřeném rozsahu (tj. v rozsahu, který odpovídá výši vymáhaného nároku a předpokládaných nákladů) a způsobem, kterým se dosáhne jejího účelu, ale který co nejméně zasáhne do chráněných práv povinného.
41. V souladu s těmito východisky § 58 exekučního řádu stanoví pořadí způsobů provedení exekuce, které mají být zvoleny přednostně, protože jimi lze dosáhnout vymožení pohledávky na povinném s menším zásahem do jeho práv. Lze konstatovat, že ustanovení § 58 exekučního řádu nezakazovalo žalobci vydat exekuční příkaz nařizující exekuci prodejem nemovitých věcí nebo provést i jejich zajištění před tím, než má na jisto postaveno, že exekuci nelze provést jiným z prioritních způsobů. „(V)ydání exekučního příkazu, soupis i případné výjimečné zajištění věci je totiž nutné považovat za úkony zajišťující majetek povinného, nikoliv za úkony bezprostředně směřující k provedení exekuce zpeněžením“ (srov. § 47 odst. 3 exekučního řádu a rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soud ze dne 23.3.2016, č. j. 15 Kse 9/2015-54). Soud má nicméně za to, že v aktuálním případě bylo vzhledem k výši pohledávky takové zajištění hrubě neproporciální. Smyslem stanovení pořadí způsobů provedení exekuce totiž „není snížit výtěžnost exekuce pro oprávněného, ale zamezit případům, kdy byla bez zjištění základních informací o povinném bezúčelně zahajována exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí či postižením závodu s cílem donutit povinného k urychlené dobrovolné úhradě pohledávky včetně všech vyčíslených nákladů, a to pod tíhou blokace majetku v nepřiměřené hodnotě anebo po násilném vstupu vykonavatelů exekutora do prostor povinného“ (cit. KASÍKOVÁ, M., a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017).
42. V projednávané věci žalobce jako pověřený soudní exekutor prováděl exekuci proti povinnému k vymožení pohledávky ve výši 3 136,09 Kč s příslušenstvím, přičemž postupoval tak, že bezprostředně poté, co provedl lustraci v katastru nemovitostí (dne 6.6.2016 a 7.6.2016) tak okamžitě, aniž by vyčkal navrácení odpovědi bankovních institucí na jeho dotaz, dne 7.6.2016 vydal jednak exekuční příkaz na podíl povinného o velikosti 1/2 na nemovitých věcech zapsaných na listu vlastnictví v obci Teplice a jednak exekuční

příkaz na prodej nemovitých věcí ve společném jmění manželů povinného a jeho manželky, zapsaných na listu vlastnictví v obci Praha, přičemž nárok oprávněného, který bylo třeba exekucí vymoci, jakož i náklady oprávněného a náklady exekuce, činil celkem 13 401,26 Kč.

43. Dne 9.6.2016 bylo žalobci doručeno oznámení od Raiffeisenbank, a.s., že povinný má u této společnosti veden bankovní účet, načež dne 10.6.2016 žalobce vydal exekuční příkaz, kdy přikázal provedení exekuce přikázáním pohledávky z tohoto účtu, a to v celkové částce 13 403,08 Kč. Dne 11.6.2016 pak po zjištění, že povinná osoba má zřízen bankovní účet také u společnosti Komerční banka, a.s., přikázal provést exekuci přikázáním pohledávky z tohoto účtu, a to v celkové částce 13 403,68 Kč.
44. Pokud žalobce vymáhal zcela bagatelní pohledávku a přistoupil k vydání exekučních příkazů na výše uvedené nemovitosti ihned poté, co zjistil, že povinná osoba je vlastníkem či spoluvlastníkem nemovitostí, aniž by zjišťoval hodnotu těchto nemovitostí, a aniž by vyčkal být jen přiměřenou dobu na odpověď dotazovaných bankovních institucí, postupoval předčasně a v rozporu s principem proporcionality zajišťovaného majetku, jež vyplývá z aplikované právní úpravy i shora citované judikatury. Žalobce postupoval zcela formalisticky, bez přihlédnutí ke konkrétní věci, k osobě povinného (na kterého mj. nebyla vedena žádná exekuce, ani nebyly exekucí postiženy jeho nemovitosti) a k výši vymáhané pohledávky, která byla bagatelní, a okamžitě přistoupil k vydání exekučního příkazu na nemovité věci, aniž by znal jejich hodnotu. U zajištěných nemovitostí přitom bylo možné důvodně předpokládat, že mají hodnotu mnohem vyšší, než jaká byla výše vymáhané pohledávky i s příslušenstvím. Jinými slovy, žalobce mohl a měl ze zjištěných okolností důvodně předpokládat, že vzhledem k bezdlužnosti povinné osoby a výši vymáhané částky dojde k uspokojení exekuce primárně jinými, mírnějšími způsoby, a nic mu nebránilo v tom, aby posečkal alespoň po přiměřenou dobu, v rámci jednotek dnů, na vyjádření bankovních institucí.
45. Žalobce přitom nemusel vyčkávat s vydáním exekučního příkazu až do úplného ukončení lustrací peněžitých ústavů, ale vzhledem k charakteru věci měl přiměřenou dobu vyčkat na odpověď alespoň některého z těchto ústavů, a nikoli bez dalšího okamžitě po lustraci v katastru nemovitostí vydat exekuční příkazy. Vzhledem k osobě povinného a výši pohledávky mohl a měl vyhodnotit riziko nakládání s majetkem povinného takovým způsobem, který by znemožnil vymožení vymáhané částky v plném rozsahu, jako minimální.
46. Lze tak uzavřít, že exekutor sice může využít způsoby exekuce v jiném pořadí, než jsou uvedeny v ust. § 58 odst. 2 exekučního řádu, k tomu však může přistoupit až poté, co provede základní posouzení osoby povinného, informací o jeho majetku či informací o chování povinného k jeho majetku zjištěných z evidencí, a takto zjištěné informace zváží ve vztahu k výši pohledávky z hlediska principu přiměřenosti. V projednávané věci takto žalobce nepostupoval, čímž se dopustil zcela zřejmého pochybení. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani jeho argumentace, že vydání exekučních příkazů nemohlo povinného nijak zásadně omezit, jelikož exekuce trvala deset dnů; v době vydání exekučních příkazů totiž žalobce nemohl vědět, jak dlouho exekuce bude trvat.

47. Při posouzení argumentace žalobce týkající se vytýkaného průtahu v řízení soud vycházel zejména z následujících ustanovení:
48. Podle čl. 5 odst. 1 pravidel profesionální etiky soutěže a soudních exekutorů *ve věcech, v nichž byl soudem pověřen provedením exekuce nebo při výkonu další činnosti postupuje exekutor vždy nezávisle, svědomitě a pečlivě.*
49. Podle § 46 odst. 8 exekučního řádu *po skončení exekuce podle odstavců 2 a 6 a § 55 zašle exekutor oznámení o skončení exekuce všem orgánům a osobám, které ve svých evidencích (seznamech) vedou poznámku o probíhající exekuci anebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost; oznámení není rozhodnutím. V oznámení označí také exekuční příkazy, jejichž účinky skončením exekuce podle § 47 odst. 7 zanikly. Na žádost zašle toto oznámení neprodleně rovněž účastníkům řízení.*
50. Z předloženého spisového materiálu vyplývá, a žalobce to nijak nerozporuje, že oznámení o skončení exekuce ze dne 16.6.2016, kterým zanikl mimo jiné účinek exekučního příkazu k přikázání pohledávky z účtu č. 7697537001/5500, vedeného u Raiffeisenbank, a.s. (ze dne 10.6.2016), nebylo předmětné bankovní instituci téhož dne řádně zasláno. Oznámení bylo této bance doručeno až dne 22.8.2016, tedy poté, co žalobce na výzvu k vyjádření ke stížnosti na jeho osobu, jež byla podána bratrem povinné osoby, provedl kontrolu spisu, a toto pochybení zjistil.
51. Žalobce má za to, že nemohlo dojít k průtahům v exekučním řízení, jelikož to by nastalo jen za situace, že by oznámení o skončení exekuce nebylo vůbec vydáno; žalobci tak nebyl vytýkán průtah v samotném exekučním řízení, nýbrž průtah při zaslání oznámení o skončení exekuce, případně, jak to ve vyjádření nazval žalovaný, prodlení v deblokaci majetku. Z § 46 odst. 8 exekučního řádu vyplývá, že exekutor po skončení exekuce provede deblokaci majetku povinného a všem, kteří vedou poznámku o probíhající exekuci anebo jim z exekuce plynula nějaká povinnost, doručí oznámení o skončení exekuce. Jde především o ty subjekty, kterým bylo doručeno vyrozumění o zahájení exekuce, a dále i ty orgány a osoby, kterým byly doručeny exekuční příkazy podle jednotlivých způsobů exekuce (peněžnímu ústavu, plátcí mzdy apod.). „Orgány a osoby, o kterých je exekutorovi známo, že na základě zaslání vyrozumění o zahájení exekuce či exekučního příkazu vyznačily ve svých evidencích poznámku probíhající exekuce, a tím spíše ty, kterým byla uložena určitá povinnost, musejí být informovány o skončení exekuce, aby tím byly pro povinného minimalizovány nepříznivé následky z již skončené exekuce. V oznámení označí také exekuční příkazy, jejichž účinky skončením exekuce podle § 47 odst. 6 zanikly“ (cit. KASÍKOVÁ, M., a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017).
52. Jakkoli se ze strany žalobce nejednalo o úmyslné pochybení, nýbrž o opomenutí, skutečnost, že povinná osoba měla na svém vlastním účtu neoprávněně blokovány finanční prostředky poté, co bylo exekuční řízení ukončeno, s těmito prostředky nemohla zacházet a k jejich odblokování došlo až na základě vlastní iniciativy této osoby (resp. bratra povinné osoby, který na žalobce podal podnět k výkonu dohledu), nelze označit za zcela bagatelní pochybení, jak žalobce naznačoval. Podle ust. § 46 odst. 1 exekučního řádu musí exekutor postupovat v exekuci rychle a účelně a přitom dbát ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem. Již samotné vydání exekučního příkazu, kterým byla zablokována příslušná částka na účtu povinné osoby, bylo výrazným zásahem do

základních práv povinného, a to zejména do práva na vlastnictví, které bylo vydáním exekučního příkazu omezeno. Z toho zcela jednoznačně vyplývá, že popsany zásah do vlastnického práva povinné osoby musí být pouze dočasného charakteru, kdy poté, co odpadnout důvody pro vydání exekučního příkazu, resp. jeho účinky zaniknou, musí dojít k bezprostřednímu oznámení této skutečnosti příslušným subjektům.

53. K výše uvedenému se v minulosti již vyjádřil také Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 10.3.2016, č. j. 11 A 76/2015-37, v němž uvedl, že *„[p]ožadavek zákona na rychlost a na ochranu práv účastníků řízení vyplývá ze specifického charakteru exekuční činnosti, která bezprostředně a velmi závažně zasahuje přímo do života osob, které jsou jí podrobeny. Jde o promítnutí principu přiměřenosti exekuce, který je vyjádřen zákonem výslovně například v ustanovení § 58 odst. 1 exekučního řádu ve vztahu k rozsahu zajištění majetku k provedení exekuce. Princip přiměřenosti je však současně nutno vztáhnout na veškerou činnost exekutora v exekuci. Podstatou principu přiměřenosti je povinnost exekutora jakožto osoby uplatňující státní moc zasahovat do práv účastníků řízení jen v nejnutnější míře a po dobu, po kterou to vyžaduje účel exekuční činnosti – nucené vymožení povinnosti uložené exekučním titulem. Zákonodárce tento princip v platné procesní úpravě promítl právě do ustanovení § 46 odst. 1 exekučního řádu, podle něhož je exekutor povinen postupovat v exekuci rychle a účelně.“*
54. Jakkoli žalobce nepochybil úmyslně, povinnost exekutora zaslat oznámení o skončení exekuce všem dotčeným účastníkům řízení je objektivní, a pokud takto žalobce nepostupoval bezprostředně po zániku exekučního příkazu, jde toto pochybení zcela za jeho osobou. Žalobce porušil ust. § 46 odst. 8 exekučního řádu, jelikož oznámení o skončení exekuce nezaslal všem orgánům a osobám, které ve svých evidencích (seznamech) vedou poznámku o probíhající exekuci anebo kterým byla v exekuci uložena nějaká povinnost, resp. toto oznámení zaslal spol. Raiffeisenbank, a.s., až po upozornění a více než dva měsíce po skončení exekuce. Za nepatřičné považuje soud tvrzení žalobce, že *„způsobovala-li povinnému opomenutá blokáce obtíže, mohl věc vyřešit obratem jedním telefonátem nebo e-mailem“*. Jak bylo uvedeno výše, byl to žalobce, jehož tížila povinnost zaslat oznámení o ukončení exekuce všem dotčeným orgánům i institucím. Po povinné osobě nelze oprávněně požadovat, aby žalobce jakožto exekutora žádala či upozorňovala na skutečnost, že nedostal své zákonné povinnosti.
55. Třetí vytýkané pochybení žalobce spočívalo v neoprávněné lustraci manželky povinné osoby (u zdravotní pojišťovny, České správy sociálního zabezpečení a Úřadu práce). Při posouzení námitek žalobce vyšel soud z ust. § 42 odst. 4 exekučního řádu, podle něhož *jde-li o vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu povinného, pro který lze vydat exekuční příkaz na majetek ve společném jmění manželů, lze vést exekuci příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu*. Komentář k citovanému ustanovení uvádí, že *„[p]odle poslední úpravy účinné od 1. 7. 2015 lze exekuci vést jen příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu, a to v případě, že jde o vydobytí dluhu, který patří do SJM (§ 710 ObčZ), nebo dluhu povinného, pro který lze vydat exekuční příkaz na majetek v SJM. Odpověď na otázku, pro který dluh povinného lze vést exekuci uvedeným způsobem, dává § 731 ObčZ, podle něhož vznikl-li dluh jen jednoho z manželů za trvání společného jmění, může se věřitel při výkonu rozhodnutí uspokojit i z toho, co je ve společném jmění.“* (KASÍKOVÁ, M., a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017)

56. Ačkoliv žalobce uváděl, že jakákoliv informace o manželce povinného může mít vliv na posouzení možnosti provedení mobiliární exekuce, soud má za to, že jediným možným způsobem, jak mohl ve vztahu k manželce povinného žalobce v exekučním řízení postupovat, bylo zajistit finanční prostředky na jejím účtu u peněžního ústavu ve smyslu výše uvedeného. Lze připustit, že tímto postupem, zejména dotazem na Úřad práce či ČSSZ, mohl žalobce zjistit, zda je manželka povinného zaměstnána, případně zda pobírá sociální dávky, a zda tak lze předpokládat, že ve společném jmění manželů nějaký majetek vůbec evidují, nicméně i přesto by nadále nebylo postaveno najisto, že se ve společném jmění manželů nějaký majetek opravdu nachází. Zároveň je nutno zdůraznit, že s ohledem na bagatelní výši pohledávky byl tento postup zcela nepřiměřený, jak již soud uvedl výše, a nebylo tak vůbec nutné lustrovat osobní údaje manželky povinného.
57. Pokud žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že mu nejsou známy evidence, ze kterých by byly zjistitelné informace o společném jmění manželů, tak lze poukázat na znění ust. § 42 odst. 1 exekučního řádu, podle kterého *před vydáním exekučního příkazu na majetek ve společném jmění manželů zjistí exekutor, zda je v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle notářského řádu evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smlouveného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu*. Toto ustanovení exekučního řádu tudíž dává odpověď i na otázku, z jaké evidence mohl a měl žalobce primárně vycházet při zjišťování rozsahu společného jmění manželů. Z předloženého spisového materiálu však nevyplývá, že by takto činil. Lze obecně připustit, že skutečný obsah společného jmění manželů tímto způsobem jednoznačně zjistit nelze (což však nelze ani ze žalobcem provedené lustrace manželky povinného). Právě uvedené nemění nic na tom, že ve vztahu k manželce povinného mohl žalobce primárně postupovat pouze tak, že by zajistil finanční prostředky na jejím účtu u peněžního ústavu; provádění její lustrace u výše zmíněných institucí bylo s ohledem na okolnosti případu zcela nedůvodné.
58. Žalobce dále namítal, že na značnou část tvrzených nedostatků vůbec nelze aplikovat právní úpravu pro udělování výtek podle ust. § 7a exekučního řádu, jelikož vydání exekučního příkazu je rozhodnutím soudního exekutora, který je v exekučním řízení v postavení soudu. Jak ale uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20.12.2018, č. j. 8 As 33/2018-31, „[z] konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že stát exekučním řádem přenesl část výkonu své moci (moci soudní), jíž je třeba rozumět soudní řízení počínaje nalézacím řízením až po řízení vykonávací, na soudní exekutory. Jsou jimi sice fyzické osoby, avšak tato skutečnost má význam toliko právně technický, či organizačně institucionální. Z hlediska funkcionálního vykonávají soudní exekutoři státní moc. Tento fakt pak také zdůvodňuje významné ingerence státu do výkonu jejich činnosti formou dohledu, návrhovým oprávněním státu v kárných řízeních a především zdůvodňuje primární odpovědnost státu za škodu způsobenou exekutorem. V tomto směru se postavení exekutorů z hlediska jejich kárné odpovědnosti blíží postavení soudců, byť jejich kárná odpovědnost je v § 116 odst. 2 exekučního řádu vymezena poměrně přísně. Z dikce tohoto ustanovení lze dovodit, že kárným proviněním exekutora je jednání, kterým závažně nebo opětovně poruší povinnost stanovenou tímto zákonem, případně občanským soudním řádem, upravujícím postup exekutora při výkonu funkce nebo jestliže jeho chováním byla závažně nebo opětovně narušena důstojnost exekutorského povolání. Jde tedy o jednání popsané intenzity či opětovnosti, které je buď protiprávní, nebo samo o sobě nemusí být ještě protiprávní, ale narušuje důstojnost

exekutorského povolání. Při hodnocení závažnosti porušení povinnosti exekutorem je ovšem třeba vycházet ze všech okolností konkrétního případu (srov. k tomu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2013, čj. 14 Kse 5/2012-248).“

59. Ačkoliv se v nyní projednávané věci nejednalo o kárné provinění exekutora, ale toliko o výtku, která umožňuje postihnout drobné nedostatky v exekuční a další činnosti soudního exekutora nebo drobné poklesky v jeho chování (tedy takové chování, jež nedosahuje intenzity kárného provinění), lze uvedené závěry přiměřeně aplikovat i pro ukládání výtky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.12.2018, č. j. 8 As 33/2018-31).
60. Také Ústavní soud opakovaně ve svých rozhodnutích týkajících se výkonu exekuční činnosti soudních exekutorů zdůrazňoval nutnost státního dohledu. V nálezu ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 51/05, v němž rozhodoval o návrhu na zrušení § 47 odst. 3 exekučního řádu, uvedl: „[g]aranci, že nebude bez kontroly ponechána exekutorům „volná ruka“, jak ve svém návrhu zmiňuje navrhovatelka, však musí představovat zejména důsledně uplatňovaná odpovědnost exekutora za jeho excesivní přehmaty. Za zcela klíčový požadavek s ústavněprávní relevancí je třeba považovat fungování účinného státního dohledu nad exekuční činností, vykonávaného Ministerstvem spravedlnosti ve smyslu § 7 a násl. exekučního řádu. V této souvislosti lze rovněž poukázat na znění exekučního řádu, účinné od 1. 1. 2008 (zákon č. 347/2007 Sb.), pokud jde o rozšíření kárné odpovědnosti exekutorů i na porušení stavovských předpisů a prodloužení subjektivní i objektivní doby, v níž je možno kárné řízení zahájit“.
61. Jak již soud uvedl výše, z dikce § 7a exekučního řádu lze dovodit, že kárným proviněním exekutora je jednání, kterým závažně nebo opětovně poruší povinnost stanovenou tímto zákonem (srov. k tomu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19.11.2013, č. j. 14 Kse 5/2012-248). Žalobci nebyl v projednávané věci vytknut jeho právní názor, ale skutečnost, že v daném případě nepostupoval vzhledem k charakteru věci, osobě povinného a bagatelní výši pohledávky přiměřeně, že neoprávněně lustroval manželku povinného a následně neodeslal oznámení o ukončení exekuce bankovní instituci, čímž porušil své zákonné povinnosti.
62. V projednávané věci žalovaný v rámci výkonu státního dohledu kontroloval, zda žalobce provádí svou exekuční činnost v souladu se zákonem a dospěl k závěru, že tomu tak není. Soud plně přisvědčuje závěru žalovaného, že se žalobce dopustil tří výše konkretizovaných porušení svých povinností, neboť postupoval v rozporu se zákonem, resp. v rozporu s Pravidly profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů. V projednávané věci žalovaný posoudil vytýkaná pochybení žalobce v souhrnu jako drobný nedostatek v jeho exekuční činnosti, kterou je ze zákona oprávněn kontrolovat. Shledal-li žalovaný postup žalobce za jsoucí v rozporu se zákonem, byl oprávněn udělit mu výtku podle § 7a exekučního řádu. Důvody, pro které žalobci výtku udělil, pak žalovaný v napadeném rozhodnutí - výtce řádně specifikoval.
63. Lze uzavřít, že žalovaný nikterak nevybočil z mezí právní úpravy pro udělování výtek podle § 7a exekučního řádu a v projednávané věci postupoval zcela v souladu s exekučním řádem, výše citovanou judikaturou a taktéž i ve smyslu Pravidel profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů. Smyslem ustanovení § 7a exekučního řádu totiž je postihnout, byť formou pouhé výtky, exekutora za nesprávný postup či chování, které svou intenzitou nenaplnjuje znaky kárného provinění. K takovému nesprávnému postupu

žalobce došlo, a výtka podle § 7a exekučního řádu mu tak byla ze strany žalovaného udělena právem.

64. Na základě výše uvedeného soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Za splnění podmínek uvedených v § 51 odst. 1 s.ř.s. tak učinil bez nařízení jednání.
65. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovanému, jenž byl ve věci úspěšný, totiž žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. června 2019

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu